

Bysterský zpravodaj

ČTVRTLETNÍK OBCE BYSTRÉ V ORLICKÝCH HORÁCH květen 2014

OBSAH:

- Z jednání obecního zastupitelstva
- Důležitá upozornění
 - Knihovna
 - Práce na hřišti
 - Hospic Setkání
- Stalo se...
 - Turnaj ve stolním tenise
 - Dětský maškarní karneval
 - Loutkové představení
 - Soutěž mladých hasičů
 - Cvičení s dětmi
 - Vítání občánků
 - Kultura v bysterské hospůdce
 - Koleda
 - Pálení čarodějnic
- Co možná nevíte...
 - Kostel - pokračování
- Mateřská škola Trivium
- Pozvánky
 - Setkání důchodců
 - Cvičení
- Kulturní a společenské akce - přehled

Z jednání obecního zastupitelstva

Usnesení

z 37. zasedání obecního zastupitelstva obce Bystré,

které se konalo v zasedací místnosti obecního úřadu v Bystrém

dne 19. února 2014 od 19:30 hodin

Obecní zastupitelstvo obce Bystré na tomto zasedání

1) Bere na vědomí:

- a) Obsah došlé a vyřízené poštovní korespondence

2) Schvaluje:

- a) Vyrovnaný rozpočet na r. 2014
- b) Zadání postupného zpracování energetických štítků k budovám v majetku obce
- c) Opravu cesty k myslivecké chatě
- d) Prodej mandlu
- e) Inventarizaci a zpracování pasportů na jednotlivé stromy v obci

3) Pověřuje:

- a) Pana Dušku ke zrušení pobočky ČČK v Bystrém

Usnesení

z 38. zasedání obecního zastupitelstva obce Bystré,

které se konalo v budově místního Pohostinství U Divočáka

dne 19. března 2014 od 19:30 hodin

Obecní zastupitelstvo obce Bystré na tomto zasedání

1) Schvaluje:

- a) Obsah došlé a vyřízené poštovní korespondence
- b) Rozpočtová opatření za poslední období
- c) Dar školet a MŠ v hodnotě 80.000,-Kč + vodné a zápůjčku tělocvičny s vybavením bezúplatně do konce školního roku 2014
- d) Dar SDH Bystré ve výši 20.000,-Kč na činnost a 20.000,- na akceschopnost výjezdní jednotky SDH Bystré.
- e) Příslib příspěvku 15.000,-Kč na tzv. „C“ rameno do nemocnice v RK

2) Bere na vědomí:

- a) Informaci o provedení auditu KÚ KHK za rok 2013

- b) Informaci o zajištění energetických štítků obecních budov
c) Informaci o přípravě setkání důchodců 18. 5. 2014

Usnesení

**z 39. zasedání obecního zastupitelstva obce Bystré,
které se konalo v zasedací místnosti obecního úřadu v Bystrém
dne 16. dubna 2014 od 19:30 hodin**

Obecní zastupitelstvo obce Bystré na tomto zasedání

1) Bere na vědomí:

- a) Obsah došlé a vyřízené poštovní korespondence
b) Rozpočtová opatření za poslední období

2) Schvaluje:

- a) Dotaci na nákup knih do výměnných fondů v rámci regionálních knihovnických služeb ve výši 2.000Kč.

3) Pověřuje:

- a) Pana Ševce přepočítáním nabídky a materiálu na zhotovení sběrného místa u Štěpánů do dalšího zasedání OZ.

Důležitá upozornění

Knihovna

Knihovnu můžete navštívit v těchto dnech, vždy od 16 do 18 hodin

květen 14. a 28.

červenec 9. a 23.

červen 11. a 25.

srpen 6. a 20.

Přijďte si vybrat z pestré nabídky a rozšířit řadu bysterských čtenářů ☺

Na Vaši návštěvu se těší *Ivana Pokorná*.

Práce na hřišti

Pozvolna zatím pokračují práce na terénních úpravách hřiště. V současné době je vyrovnána cca polovina plochy, kde je již rozprostřena ornice. Nyní se připravuje za účasti SDH brigáda na sesbírání kamenů a kořenů. Dále se uvažuje s drobným odvodněním. Tyto práce by měli být provedeny v průběhu května. Následně by se upravená plocha uvláčela a osela.

V průběhu léta se pak předpokládá další navážení zeminy do spodní poloviny, kde odhadem chybí cca 700 m³. Na podzim bychom měli rádi vyrovnanou celou plochu včetně ornice. Zároveň bychom rádi za účasti SDH zpět vybudovali „základnu“ pro požární útok. Pak už se bude čekat, jak poroste travička.

Leoš Ševc

Milí Bysteráci,

chtěli bychom vás seznámit s činností domácího (mobilního) hospice Setkání, provozovaného stejnojmennou o.p.s. z Rychnova n/K. Tato služba občanům našeho regionu má za cíl umožnit i těžce nemocným lidem pokojně zemřít doma v přirozeném a známém prostředí. Současně také vychází z aktuálního nedostatku příležitostí získání hospicové péče v „kamenných“ hospicích provozovaných státem nebo jinými subjekty.

Na činnosti hospice Setkání, která započala v loňském roce, se personálně i finančně podílí mimo jiné i Církev bratrská v Bystrém. Náš bysterský sbor v tomto a v příštím roce podpoří aktivity hospice částkou ve výši 520 tis. Kč, přibližně odpovídající částce restitučních náhrad dle Zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi, které CB v Bystrém obdrží v letech 2014 a 2015. Naše podpora tohoto hospice bude pokračovat i v dalších letech ve výši závislé na případných dalších projektech, na kterých se Církev bratrská v Bystrém bude podílet.

Hospicová péče poskytuje nevléčitelně nemocným pacientům úlevu od bolesti a dalších symptomů. Podporuje život, avšak pohlíží na umírání jako na přirozený proces, neusiluje ani o urychlení ani o oddálení smrti. Nemocnému garantuje, že nebude trpět nesnesitelnou bolestí, že bude respektována jeho lidská důstojnost a že v posledních chvílích života nezůstane sám.

Péče domácího hospice je poskytována týmem, který tvoří lékaři pracující bez nároku na odměnu, placené zdravotní sestry a sociální pracovníce, psycholog, duchovní a dobrovolníci. Tento tým maximálně podporuje rodiny, jež na sebe převezmou péči o umírajícího v domácím prostředí. Pacient a jeho rodina mají k dispozici telefonní číslo, na něž je možné dovolat se kdykoliv během 24 hodin denně se žádostí o radu a pomoc. Lékaři a sestry zajišťují všechny odborné zdravotnické výkony, které je možno v domácích prostředí vykonávat.

Podmínkou přijetí do péče je závěrečné stádium nevléčitelného, zejména onkologického onemocnění, kdy již byla ukončena aktivní léčba a současně je splněna podmínka, kdy nemocný je ve vhodném domácím prostředí a existuje nejméně jedna osoba, která je schopna se o pacienta celodenně starat.

Protože domácí hospicová péče zatím není hrazena z prostředků veřejného zdravotního pojištění, pacienti se částečně podílí na její úhradě. Z toho také plyne nutnost zajišťovat peníze na provoz hospice formou darů.

Akční rádius hospice Setkání je v okruhu 25 km od Rychnova a zahrnuje i naši obec.

Pracovníky hospice je možné kontaktovat na telefonním čísle 733 694 162. Internetová adresa www.hospicrychnov.cz

Roman Toušek, kazatel CB

Stalo se...

Turnaj ve stolním tenise – „O pohár Vítězného února“

Koncem února se uskutečnil již 11. ročník tohoto turnaje o putovní pohár. Letos nedorazilo dost hráčů, kteří poměrně pravidelně tento turnaj navštěvovali, a naopak se zase objevilo několik zcela nových tváří. Účast tedy skončila opět na průměru, kdy se do bojů zařadilo celkem 16 mužů a 4 ženy.

Po rozlosování skupin se naplno začalo hrát a pomalu se dalo z nových tváří vybrat favority. V některých skupinách se odehrávaly velmi vyrovnané souboje, a tak se vlastní vyřazovací boje odehrávaly poněkud později. A jak to celé dopadlo:

V mužích zvítězil vcelku jednoznačně bez jediné prohry Pavel Ruffer (Nový Hrádek), na 2.místě skončil Milan Škoda (Mezilesí), 3.místo obsadil Hofman Stanislav (Bačetín), 4.místo pak obsadil nejlepší z domácích Leoš Ševc a na 5.místě se překvapivě umístil Lukáš Remeš (Sopotnice).

V ženách zvítězila Kateřina Dyntarová (Janov) před loňskou vítězkou Kamilou Ševcovou (Bystré), za nimi skončily Martina Jirásková a Libuše Remešová.

Tak už nyní se těšíme na další ročník a budeme pevně doufat, že se účast v obou kategoriích povýší.

Leoš Ševc

Dětský maškarní karneval

V neděli 23. února odpoledne bylo na sále místního hostince velmi rušno a opět po roce se to tu hemžilo spoustou pohádkových postaviček, zvířátek a jiných zajímavých masek. Konal se tu, jak jistě tušíte, dětský maškarní karneval. Účast nebyla sice tak hojná jako v loňském roce, ale i přes to bylo plno.

Stejně jako minulý rok celým karnevalem provázeli klauni Lojza a Líza, kteří tentokrát přijeli na sál na běžkách přímo ze Soči, kde byli fandit našim sportovcům na zimních olympijských hrách. Rovněž všechny soutěže, které byly pro děti připravené, byly v duchu zimní olympiády. Kromě soutěžení se ale především tančilo a dovádělo a děti také mohly vyhrát mnoho zajímavých cen v tombole.

I letos se nám sešla spousta dobrot na tácky od maminek a babiček, za což jim patří veliký dík. Zároveň bych chtěla poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě či úklidu sálu a na celkové organizaci karnevalu. V neposlední řadě bych ráda poděkovala za skvělou spolupráci a zajištění hudební produkce Leoši Ševcovi alias Lojzovi.

Budeme se s vámi těšit opět za rok na viděnou! *Líza alias Romana Bartošová*

Loutkové představení pro děti

Po roční přestávce jsme k nám do obce opět pozvali ochotnické loutkové divadélko Dráček ze Svinné, abychom udělali radost našim nejmenším spoluobčánkům. Představení se konalo v neděli 30. března od 15:00 v tělocvičně bývalé školy a navzdory krásnému počasí a změně času byla účast hojná a všechna připravená místa se zaplnila. Dorazilo celkem 39 diváků, z čehož bylo 26 dětí.

Loutkoherci si pro nás připravili čtyři pohádky a nakonec přidali ještě jednu navíc. Po

představení si všichni ještě mohli prohlédnout zákulisí a jednotlivé loutky, což bylo velice zajímavé.

Troufám si říci, že se celá akce vydařila a že se budeme moci těšit na nějaké další loutkoherce představení v budoucnu.

Romana Bartošová

Soutěž mladých hasičů v Bystrém – 26. 4. 2014

Už se stalo tradicí, že koncem dubna se v naší vesničce objeví ti nejmenší hasiči, aby se zúčastnili bojů o „Pohár Starosty SDH Bystré“ v disciplínách CTIF. Nejdříve se pustí do bojů na asfaltové cestě v aleji (směr Doly), odkud se po odběhnutí štafety CTIF přemístí do areálu „Koupaliště“, kde soutěž dokončí útokem CTIF. Letos se zúčastnilo 11 družstev starších dětí a 7 družstev mladších, a tak měli pořadatelé plné ruce práce.

Štafety se nakonec podařilo odběhnout s menším zpožděním a za velmi příznivého počasí. Družstvo domácích v kategorii starších svádělo velmi těsný souboj o prvenství s favoritem soutěže z Dolní Dobrouče – účastníkem MČR a po první disciplíně bylo na 1.místě. Družstvu mladších se tolik nevedlo, po první disciplíně se muselo spokojit s 5.místem.

Po přemístění do areálu „Koupaliště“ a přestávce na občerstvení se měly rozběhnout pokusy v útocích CTIF. Počasí však nabralo zcela jiný směr a začalo poměrně intenzivně pršet. Nějakou chvíli se uvažovalo, jestli se vůbec bude soutěžit, ale nakonec se pořadatelé rozhodli druhou disciplínu rozjet. První pokusy v obou kategoriích byly opravdu za velmi nepříznivých podmínek a děti dokazovaly, že se umí poprat i s velmi těžkým bojištěm. Někteří však toto zápolení vzdali a odjeli předčasně ze soutěže domů.

Díky komplikacím vlivem počasí se první pokusy odběhly v menším chaosu. Původně se měly druhé pokusy konat na vyměněných drahách, ale k tomu nakonec nedošlo. V průběhu druhých pokusů se začalo počasí umoudřovat a těm, co vydrželi až do konce, připravilo příjemné překvapení v podobě slunečného pozdního odpoledne.

A jak vše nakonec dopadlo: V kategorii starších nakonec zvítězilo favorizované družstvo z Dolní Dobrouče před trochu zklamaným domácím družstvem z Bystrého. V mladších se pořadí díky tomu,

že někteří odjeli již před druhou disciplínou, poměrně zamíchalo a vítězem se stalo družstvo z Provoze. Na 2.místě se pak překvapivě umístilo domácí družstvo z Bystrého. Gratulujeme a ještě chceme poděkovat všem, kteří se na této akci podíleli.

Závěrem bychom vás rádi pozvali na další soutěž hasičů, která se bude konat v Bystrém. Budou to vlastně 2 soutěže v jednom dni. **17. 5. 2014** se v dopoledních hodinách vrátí do Bystrého po mnoha letech seriál Podorlické ligy v požárním útoku v kategorii muži a ženy a bude se soutěžit o „Putovní pohár starosty obce Bystré“. Odpoledne se pak uskuteční okrsková soutěž v požárním sportu dospělých v kategoriích muži a ženy.

Na obou soutěžích bude zajištěno občerstvení a určitě se bude i na co dívat. Srdečně Vás všechny zveme.

Leoš Ševc

Cvičení s dětmi

S příchodem jara skončilo pravidelné čtvrtetní cvičení s dětmi v místní tělocvičně. Chtěla bych tímto poděkovat všem, kdo se ho jak pravidelně, tak i občas zúčastnili. Je pravda, že někdy bychom počet dětí mohli spočítat na prstech jedné ruky, ale jindy zase byla tělocvična plná místní drobotiny. A děti si to, myslím a doufám, užívaly. Zacvičily si, zatancovaly a celkově alespoň trochu protáhly svá tělíčka.

Byla by škoda nevyužívat tak pěknou, čistou a teplou tělocvičnu, jakou tu v obci máme. Ráda bych také poděkovala obecnímu zastupitelstvu, které schválilo zakoupení nových podložek na cvičení, které mohou využívat i děti z mateřské školky a ženy při jejich čtvrtetním cvičení.

Doufám, že se budeme v čím dál hojnějším počtu potkávat i v příští sezóně! V říjnu opět začínáme!

Těší se Romana Bartošová

Vítání občánků

V dubnu jsme do naší obce přivítali další nové občánky,

*Tomáška Dědka
a
Moničku Jiruškovou.*

Přejeme jim hodně zdraví a štěstí do života, spokojné dětství v naší krásné obci a hodně dobrých přátel.

Monika Drašnarová

Kultura v bysterské hospůdce

Už je tomu rok, co jsem hodnotil kulturní dění v obci se zaměřením na akce v místní hospodě. Nedá se říci, že by se zde nic nedělo, místní spolky i jednotlivci vynakládají snahu podporovat kulturu v naší malé obci.

Bohužel však musím konstatovat, že návštěvnost rapidně upadá. Výjimkou jsou snad jen akce pořádané pro děti. Z těch ostatních se asi nejlépe drží Myslivecký ples, který zřejmě láká návštěvníky na zajímavou tombolu a jeho návštěvnost byla lehce nad stovku. Není to zase tak dlouho, kdy takováto návštěva byla běžná. Další ples, a to v režii hasičů, už byl bohužel v dosti slabém průměru. No a co následovalo o vyhlášeném Pyžamovém plesu, to se přiznám, že bylo i pro mě velkým šokem. A raději se ani nezmiňuji, jak byl celý ples ukončen... No a novodobá Pomlázková zábava se asi definitivně stane jen takovým posezením v poloplném lokále.

Pokud se tedy vrátím k jednotlivým návštěvnostem na plesech a zábavách, tak pochvalu dostávají mladí, kteří akce navštěvují pravidelně a v poměrně hojném počtu. Věková skupina 30 a výše už je na tom hodně bledě. Snad tady vznikla jakási generační díra. Nebo máme tolik rodičů, kteří připravují další generaci? Nebo babičky nechtějí hlídat? Nebo jsme natolik zpohodlněli, že nám je u televize lépe? Nebo... už nevím jaké mohou být další nebo.

Možná mohou pomoci i někteří ostatní občané naší obce, kteří přinesou do akcí něco nového. Možná už jsou všechny tyto akce příliš stereotypní a nemají čím překvapit. Možná nejsme spokojeni s obsluhou, prostředím, nebo pivem. To si asi říkají všichni, co tam přestali chodit, ale z mého pohledu to zas až tak hrozné není.

Spíše mě přijde, že se už spolu lidi neumí bavit a najít si společnou zábavu. Nová doba, kde vládne tzv. "demokracie" mezi námi postavila vysoké ploty a každý si raději hraje na tom svém „písečku“. Je to trochu škoda, když se obec pomalu připravuje na rekonstrukci celé hospody a musí se při tom zamýšlet, jestli to vůbec dělá ve prospěch místních občanů.

V době, kdy nás čekají již jarní práce na zahradách a kolem domů a akcí bude poskromnu, se asi nic velkého nezmění. Ale zkuste si někdy říci, že můžete přijít tu práci spláchnout zlatavým mokem a k tomu si pokecat s někým z druhého konce dědiny.

Zdá se, že je dlouhá doba do Pouťové zábavy a na tradiční Posvícení, ale organizátoři už na tyto akce musejí mít zajištěnou kapelu a přemýšlejí nad tím, čím nalákat, aby se tyto taneční zábavy nedostaly na pokraj své existence.

Nechci končit zcela pesimisticky a budu věřit, že se na příští akci potkáme v hojném počtu a „taneční zábava“ bude skutečně vypadat jako taneční zábava.

Leoš Ševc

Malé ohlédnutí za letošní koledou

Některé tradice se nám nenápadně vytrácejí (jako třeba masopust), některé naštěstí přetrvávají. Dokonce se i vylepšují. Také jste zaznamenali, že stejně jako o Vánocích zdobí lidé i v době velikonoční nejen okna, ale i stromky a keře před svými domy vajíčky?

Tady u nás se stále drží i tzv. holčičí koleda v neděli dva týdny před Velikonocemi. Znát je také snaha udržet tradici nedělní pomlázkové zábavy, která sice nemá živou hudbu, ale snaží se o to živější zábavu.

Pondělní „klučičí“ koleda se na vsi sestává ze dvou etap. Ta první je dopolední a končí v poledne – to chodí skupinky chlapců, odpoledne už většinou navštěvují jen příbuzné či známé, kteří je pozvou. Počet dětských koledníků se různí, většinou se letos uvádělo, že 30 připravených balíčků pro chlapce nestačilo. Druhou etapu bych nazvala „sousedská koleda“, která nemá časové omezení. Buďto oběhnete sousedy či známé, nebo se přidáte do nějaké větší skupiny, jež mnohdy čítá i přes deset koledníků. Ale i pozdě odpoledne lze potkat osamocené jedince, kteří s binovačkou (nejlépe vlastnoručně vyrobenou) obcházejí dívky i panímámy. Za odměnu dostávají většinou štamprličku (nejoblíbenější je v této době slivovice nebo něco sladkého - jablko či višň) a něco k zakousnutí. Je pravda, že někdo může koledu i prospat na nejrůznějších místech...

Někteří sbírají mašle na pomlázky, jiní se zaměřují na vajíčka, jejichž zdobení je stále velikonoční tradicí. K neoriginálnějším bysterským (viz fotografie) patří už několik let ta čepičková z bytovky, často se barví v cibulových slupkách (lze vylepšit i rostlinkami, gumičkami či vyškrabáváním octem), objevuje

se i zdobení voskem.

Klasikou je barvení barvami (nejvíce na odbyt jdou vejce červená). Rychlé je zdobení do smršťovacích fólií.

Na rozdíl od loňských zasněžených Velikonoc bylo letos počasí přející, mnohé pomlázky už doslova rašily, počasí bylo téměř až letní. Tak jen si tyto naše tradice hýčkejme, neboť v uspěchané době, kdy není na nic čas, nám to mnozí mohou jen závidět!

Sice obráceným koncem, ale přesto s citem ☺ - u Nikoly Čtvrtečkové je na koledě Josef Mach. Na další fotce zřejmě nejmladší letošní koledník – Tomášek Dědek s tatínkem a binovačičkou. Chtěla jsem letos vyfotit posledního koledníka, nakonec ale chodili stále další a další...

Jaké koledy se letos říkaly?

„HOLČIČÍ“

Líto, líto, líto,
kdes tak dlouho bylo?
U studánky u vody,
mylo ruce i nohy.

Líto, líto nesu,
až se celá třesu,
celou noc jsem nespala,
abych něco dostala.

„KLUČIČÍ“

Hody hody doprovody,
dejte vejce malovaný.
Nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese jiný.

Koleda, koleda, tetičko,
dejte malovaný vajíčko,
nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese jiný.

Já jsem malý koledníček,
koledovat neumím,
dejte mi sem slivovičku,
ať tu dlouho nečumím.

My jsme ta parta z Bystrého,
přišli jsme si pro něco dobrého.
Všechny holky, které známe,
navštívíme, vymrskáme.
Neděláme trapasy,
mrskáme jen do krásy.

*(originální místní koleda, autor
Jan Hejzlar)*

Pokud máte zajímavé doplnění nebo jste říkali ještě nějakou jinou koledu, klidně mi to pošlete na poulova.petra@centrum.cz!

Petra Poulová, kronikářka

Pálení čarodějnic

Díky krásnému počasí, kdy po několika letech nespada ani kapička a po větru také nebylo památky, se letošní čarodějnice opravdu vydařily.

Lampionový průvod v čele se slaměnou čarodějnici, kterou odpoledne vystrojila Romana Bartošová za pomoci bysterské drobotiny, dorazil na Bučinu ještě za světla. A tak byl dostatek času na občerstvení ve stánku Vaginovin a na myslivecké chatě. Někteří si opékaly buřty, jiní dali přednost dršťkové polévce či gulášku od myslivců.

Je jisté, že právě tato tradice má u bysterských velkou oblibu a je pěkné, že nejsme ještě natolik zlenivělí a stojí nám za to vylézt na kopec, abychom se sešli ke společnému zážitku.

Monika Drašnarová

*Děti vyráběly
slaměnou
čarodějnici.*

*Nejmenší
čarodějnička
Lenička
Bartošová.*

*A můžeme
vyrazit...*

Co možná nevíte...

Kostel sv. Bartoloměje v Bystrém

3. díl – úpravy vnitřku kostela v letech 1971 až 1972 aneb o bysterských indiánech

V prvním díle povídání o historii našeho kostela jsme se věnovali stavbě kostela v letech 1816-1721 a jeho dvěma velkým opravám v 19. století. Další velká oprava jak vně, tak uvnitř se prováděla v letech 1969 – 1973. Druhý díl se věnoval první etapě těchto úprav – opravě střechy a omítky v letech 1969 a 1970. Třetí pokračování zachycuje objevování nástěnných maleb uvnitř kostela v letech 1971-72.

1971

Již v dubnu při škrabání omítky uvnitř kostela se hledaly staré malby, stále však bez výsledku. Ředitel zdejší školy Vladimír Sedláček tušil, že by tam nějaké měly být. Jeho tušení bylo správné a malby v červnu našel. Nález ohlásili okresnímu památkovému úřadu, jehož zaměstnanci se přijeli do kostela podívat.

5. července dorazili také zaměstnanci krajského pam. úřadu z Pardubic a studovali část odkryté malby na hlavním oblouku. Uznali, že je to unikát, a z kůru si vše fotografovali.

8. července přijeli výtvarníci s mistrem restaurátorem Františkem Šubrtem z Prahy a zkoušeli odkrývat malby. Výsledkem byli překvapeni.

21. července našel pan farář nad obloukem pod varhanami letopočet 1764.

26. července přijeli dva mladí výtvarníci z Prahy – Ivan Mastný a Ladislav Wild, kteří pokračovali v odkrývání dalších fresek. V protokolu o nálezu nástěnných maleb ze dne 6. 7. 1971 se uvádí: „... stav výmalby stěn interiéru kostela vznikl patrně mezi lety 1835 – 1847, kdy byl kostel poměrně rozsáhle opravován. Při snímání těchto maleb, obnovovaných koncem 19. či počátkem 20. století – podle kroniky provedl poslední přemalbu

kostela v roce 1893 malíř Honěk z Nového Hrádku - byly zjištěny na čelní straně lodi, po stranách i nad triumfálním obloukem a na zrcadle stropu lodi poměrně rozsáhlé a dobře zachované fragmenty starších maleb figurálního charakteru.“ Protokol dále uváděl další místa, kde by se malby mohly případně ještě vyskytovat, a doporučoval úplné odkrytí a restauraci těchto maleb.

Koncem října ukončili výtvarníci práce na stropě, postranních sloupech a na zadní stěně.

V prosinci měl výtvarník Ivan Mastný nepříjemnou příhodu. Odvážel ze zdejšího kostela dvě původní sochy (*které kostelníci zachránili při ohni 1750*) do dílny v Praze, kde chtěli odstranit nátěry až na původní a obnovit. Zadrželi ho při cestě příslušníci SNB, a jelikož neměl doklad k převezení těchto soch, podezřívali ho z krádeže, neboť v tehdejší době se hodně kostely vykrádaly. Byl 12 hodin zadržen, než se tato záležitost vyšetřila.

1972

V polovině července byla zahájena druhá etapa restaurátorských prací. Bylo přikročeno k odkrývání dalších dekorativních maleb na pilastrech v presbytáři, vítězném oblouku a stropu presbytáře.

Presbytář aneb konečně přesné datum...

Závěr presbytáře orámovaný pilastry zdvojenými však přenášel barevný dekor hlouběji do stěny, takže bylo zřejmé, že původní oltář byl značně užší a nižší a byl tímto dekorem rámován. Na římsu levého pilastru za hlavním oltářem bylo odkryto vročení 1718, které potvrdilo údaj o stavbě kostela (obsažený v soupise památek). Toto vročení tak opravilo farní kroniku, která stavbu kostela datuje až mnohem později (1720-26). Letopočet vyrytý ve štukové svrchní maltě byl zachován, malba na spodní části pilastrů do výše asi 2 metrů byla zcela zničena a byla rekonstruována.

Vítězný oblouk aneb Indiáni v Bystrém...

Malba na vítězném oblouku byla z poloviny zničena, byla překryta několika vrstvami přetěrů, z nichž 4 byly vápenné, poslední hliníkový. Podle farní kroniky došlo k zakrytí celé malby proto, že její stav už byl špatný, celé plochy byly opadány. K dalšímu poškození bohužel došlo i v roce 1971 při jejím odkrývání nadšenými dobrovolníky. Přesto se však rozhodlo, že malba bude obnovena.

Uprostřed je zobrazen sv. Bartoloměj. Z fragmentů dalších postav se vyvodilo, že na levé straně se jedná o arménského vládce Astyaga, který světce nechal umučit. Doprovázejí ho další postavy Arménců a Indů. Indové jsou však v malířově představě zaměnění za indiány s členkami na hlavách. Dále tu byly dvě zcela nezřetelné postavy. Na pravé straně byly podobně odkryty postavy Indů a Arménů. V témže plánu směrem ke středu byl nalezen fragment nápisu „Armenia“ - místo apoštolského působení i smrti sv. Bartoloměje. Střední část – koruna malby – která byla poměrně nejzachovější, byla obohacena objevem polopostavy anděla nesoucího symbol mučednické smrti

sv. Bartoloměje, světce staženou kůží. Na levé straně vítězného oblouku byla umístěna původně kazatelna, na kterou byl vchod přímo ze sakristie. Tento je dosud zachován i se stupni. Zazdění je patrné v čelní zdi.

Kdo je autorem?

Pod skupinou postav vlevo byl odkryt zbytek signatury: „*inscit Step... ..undsacker... Dob.....*“ zároveň se zbytkem datace, pravděpodobně 176? Státní archiv v Zámruku nemohl

s těmito údaji pomoci. Doklady o malování kostela nejsou k dispozici. Dr. Hladký, tehdejší ředitel dobroušského muzea, našel v soupisu dobroušských občanů z roku 1754 i jméno Stephan Fucker (Fikr), malíř. Jeho jméno souhlasí s fragmentem signatury, vznikla tedy domněnka, že autorem nástěnné malby v kostele je dobroušský občan Štěpán Fikr, který měl dům na náměstí v místech tehdejšího MěNV.

Baldachýn

Na pravé straně čelní stěny vítězného oblouku za bočním oltářem byla odkryta dekorativní malba znázorňující baldachýn kolem kdysi instalovaného, pravděpodobně mariánského oltáře. Dle zjištění faráře Moštky v rychnovském archivu byl na této malbě mariánský obraz vytvořený v Miláně, který pravděpodobně shořel v roce 1750. Spodní část této malby byla zakryta oltářem pocházejícím z doby po r. 1810. Aby malba mohla být odkryta, byl oltář demontován. Malba byla poškozena jednak zemní vlhkostí, jednak byla v minulosti napuštěna fermeží. Pod touto malbou, která svou barevností i rokokovým dekorem ukazuje na ruku téhož autora, který vytvořil ostatní malby, byla nalezena podobná malba, ještě starší, pocházející z doby, kdy byla vytvořena hlavní freska al secco s námětem ze života sv. Bartoloměje.

Slovníček:

pilastr = sloupovitý výstupek ze zdi s hlavicí, dříkem a patkou

presbytář = kněžiště, prostor kolem hlavního oltáře

sakristie, též zákristie = (z latinského *sacristia*, odvozeno od *sacre*, svatý) místnost v kostele, umístěná zpravidla bočně od kněžiště, v níž jsou uchovávána bohoslužebná roucha kněží i ministrantů a předměty užívané při bohoslužbě. Mimo to slouží sakristie kněžím a ministrantům jako prostor pro přípravu a převléknutí se na obřady.

rokajový vzor, rokaj = (z francouzského *rocaille*) nesymetrický hřebínkový, často prokrajovaný ornament, vzniklý z mušle, rokajové kartuše - mírně vypouklá plocha různého tvaru s bohatě vytvořenými ornamenty, někdy s uvedením údajů, letopočtů.

al secco = (z ital. „na sucho“) nástěnná malba na suché omítce. Její výhoda spočívá v tom, že ji lze použít i ve stavebně a technicky náročných podmínkách a že umělec nemusí s prací spěchat (jako při malbě fresky do vlhké omítky). Nevýhodou je kratší trvanlivost než u klasické fresky – barvy dříve blednou a olupují se, protože barva není tak dobře spojena s celou vrstvou omítky. Nástěnné malířství využívá tři základní techniky: malbu do vlhké omítky – *al fresco* (freska), malbu na suchou omítku – *al secco* a jejich kombinaci – *fresco-secco*. Tady by bylo potřeba vysvětlení odborníka, zápis v kronice (*freska all secco*) není jednoznačný.

indián = toto slovo bylo původně odvozeno od zeměpisného jména Indie, poněvadž se evropští objevitelé Ameriky domnívali, že dosáhli břehu indického subkontinentu. Pro pojetí tohoto slova jako jména obyvatelského, podle něhož by se psaní s velkým písmenem zdůvodnit dalo, by měli pisatelé jen kuriózní historické opodstatnění. A protože se dnes v češtině pro obyvatele Indie užívá jen pojmenování Ind, označení Indián se v povědomí Čechů se slovem Indie už sotva spojuje.

Foto:

Pohled na západní zeď s varhanami a letopočtem 1764 (2007)

Pravá strana malby na vítězném oblouku s indiány namísto Indů (2007)

Malba baldachýnu na pravé straně čelní stěny vítězného oblouku za bočním oltářem (2007)

Stále platí, že pamětníci mohou přispět svými vlastními vzpomínkami – kontaktujte prosím přímo mne.

Pokračování o mobiliáři kostela příště.

Petra Poulová, kronikářka

Ze života mateřské školy Trivium

Tentokrát jsme se rozhodli, že vám dáme nahlédnout do života naší školky poněkud jiným způsobem – a to očima našich dětí, s nimiž se opravdu nenudíme:

„Já chci přidat vajíčko, ale bez té žloutenky.“ Mareček, 4 roky

„Můj tatínek je velký až do vzduchu.“ Natálka, 3 roky

„Musíme být potichu a nesmíme ani mluvnout.“ Karolínka, 4 roky

„Tak co, dámy, spíme tu dneska?“ Kačenka, 3 roky na své stejně staré kamarádky

„Celou noc jsem nespál, chodil jsem po venku a svítil baterkou.“ Fandík, 4 roky

„Manželka od káněte je kanička.“ Milánek, 4 roky

„To je harfa a to jsou harfany (varhany).“ Karolínka, 4 roky

- Sára: **„Moje mamka s tatškou se jmenují rodiče a tvoji?“**

- Julie: **„Mojí taky, tak to se jmenují stejně!“**

Hádanka: „Má to 2 nohy a není to kočka.“ Julie, 3 roky

Hádanka: „Má to dlouhý krk a je to žirafa.“ Kačenka, 3 roky

Hádanka: „Má to velké uši, dlouhý chobot a je to velké jako slon.“

opět Kačenka

Hádanka: „Má to pařez a bodliny. Co je to? – Smrk!“ Karolínka, 4 roky

- Majda: **„Mně je strašná zima!“**

- p. uč.: **„Tak si zahrajeme nějakou běhací hru, abychom se zahřáli, třeba na Mrazíka.“**

- Majda: **„Ale když Mrazík je taky studenej!“**

„Maminka mi říkala, že si mám ty punčochy oblíkat na ty ponožky... Apríl!“ Dominik, 3 roky

Po dubnovém zápisu je zřejmé, že školka bude i v příštím školním roce plná dětí i legrace☺

Mgr. Michaela Toušková

Pozvánky

Netradiční setkání důchodců

Kulturní komise a SPOZ obce Bystré zve všechny bysterské důchodkyně a důchodce, taktéž i seniory a penzisty na tradiční setkání důchodců, tentokrát jaksi netradiční.

Sraz: 18. května 2014 v 12.50 u autobusové zastávky.

Odjezd: 13.00 hod. přistaveným autobusem

Naše cíle:

nové muzeum Orlických hor Sýpka v **Rokytnici v Orlických horách**, kde by nás měl čekat pan Dragoun, ředitel Villy Novy

opravovaný kostel v **Neratově** – prohlídka s výkladem o historii objektu

bude-li počasí (a čas), tak malá procházka kolem **Masarykovy chaty** na Šerlichu

Deštné v Orlických horách – srub **Karolina**, kde zakončíme putování večeří a nějakým vhodným nápojem

Bystré – rozloučení a odchod do postýlek

Pozvánky obdržíte v týdnu před setkáním poštou.

Neradi bychom na kohokoliv zapomněli, proto pokud jste „čerstvý důchodce“ a neobdržíte pozvánku, obraťte se na p. Gerlindu Povolnou.

O prázdninách se cvičit nebude!

Všem zájemkyním o aerobik oznamujeme,

že **pravidelné čtvrtěční cvičení pro ženy**

v tělocvičně v bývalé škole v Bystrém

potrvá pouze **do konce června 2014**, poté bude následovat prázdninová přestávka.

Cvičení vede Eva Suchánková z Ohnišova, začátek v 19.15.

Aktuální informace jako vždy u Moniky Marešové, tel. 605 365 013.

Těšíme se na Vás!

Kulturní a společenské akce - přehled:

14. května středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva Zasedací místnost OÚ, začátek v 19:30
18. května neděle	Netradiční setkání důchodců 12:50 u autobusové zastávky
18. června středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva hostinec U Divočáka, začátek v 19:30

Vydala obec Bystré.
Vychází jako čtvrtletník, pro občany Bystrého zdarma.
Toto číslo vyšlo 6. 5. 2014

Autorem neoznačených příspěvků je redakce.
Vaše příspěvky, postřehy a náměty do dalšího zpravodaje
můžete odevzdávat na OÚ, u Drašnarů č. p. 112
nebo zaslat na internetovou adresu
monika.drasnarova@seznam.cz
do 20. 7. 2014

»»»»»»»•««««««««

